

Dialectologia de l'Espanyol

Codi: 100598

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	3	1
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: María Jesús Machuca Ayuso

Correu electrònic: MariaJesus.Machuca@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Matthias Ulrich Raab

Prerequisits

Atès que l'estudiant ha demostrat, mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica i les obligatòries, haver adquirit les competències bàsiques, ha de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquesta raó, els eventuals errors ortogràfics i d'expressió que pogués cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final. Les activitats, pràctiques i treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. L'eventual presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen comportarà, automàticament, la qualificació de suspens (0). Així mateix es considera que l'estudiant coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar-li el professor de l'assignatura, si així ho creu necessari. El plagi no és recuperable.

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és que l'alumnat sàpiga caracteritzar les principals varietats dialectals de l'espa. A més, és important que l'alumne adquireixi la metodologia emprada per

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la variació geogràfica de l'espanyol.
2. Analitzar textos dialectals orals i escrits.
3. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
4. Fer prediccions i inferències sobre el contingut d'un text.
5. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
6. Identificar els principals fenòmens lingüístics de variació dialectal en espanyol: fonètica, gramatical i lèxica.
7. Interpretar, a partir d'un text, el significat de les paraules desconegudes.

8. Llegir i interpretar mapes dialectals.
9. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat.

Continguts

1. Introducció

- 1.1. La variació dialectal. Orígens de la dialectologia. Els conceptes bàsics.
- 1.2. La variació dialectal de l'espanyol: orígens i evolució

2. Varietats geogràfiques de l'espanyol

- 2.1. Els dialectes històrics.
  - 2.1.1. L'aragonès, el navarrès i el de La Rioja. Qüestions històriques
  - 2.1.2. El asturleonés. Qüestions històriques i situació actual. Característiques lingüístiques
- 2.2. El castellà. Del castellà primitiu al castellà actual i la diversificació inicial.
  - 2.2.1. Les varietats del nord i del centre. Característiques lingüístiques
  - 2.2.2. Les varietats meridionals.
    - 2.2.2.1. L'andalús. L'andalús oriental i l'andalús occidental. Característiques lingüístiques
    - 2.2.2.2. Les parles de trànsit: extremeño, murcià, canari.
    - 2.2.2.3. El castellà a les zones bilingües.
- 2.3. L'espanyol d'Amèrica. Formació. Zones geogràfiques. Principals trets

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes i sessions dirigides pel professor.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor.
- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps de treball autònom com el de les sessions dirigides.
- Activitats d'Avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura es durà a terme al llarg de tot el curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor	42	1,68	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Treball autònom	65	2,6	1, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Tutories programades	20	0,8	1, 2, 4, 6, 8

Avaluació

- Es tindrà en compte l'assistència a classe.
- Realització de 2 exàmens (30% + 30%).
- Realització de 2 treballs de curs (20% + 20%).
- Les quatre proves d'avaluació són obligatòries.
- Si un alumne es presenta a cap o a una de les proves es considerarà no avaluable.
- Si un alumne no es presenta a una o dos proves d'avaluació es considerarà suspès.
- La recuperació de l'assignatura és obligatòria quan s'hagi obtingut una nota inferior a 5. Els treballs no són recuperables.
- Aquells alumnes que han obtingut en la nota mitjana una qualificació per sota del 3,5 no poden presentar-se a recuperació

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen 1	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8
Examen 2	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Treball sobre les variacions dialectals en la península i presentació oral a classe	20%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Treball sobre les variacions lingüístiques en el espanyol d'Amèrica i presentació oral en classe	20%	10	0,4	1, 2, 6

Bibliografia

Aleza Izquierdo, M., y J. M.ª Enguita (coords.) (2010): *La lengua española en América: normas y usos actuales*, València: Universitat [archivo en pdf en <http://www.uv.es/aleza/esp.am.pdf>].

Alvar, M. (1960): *Textos hispánicos dialectales. Antología histórica*, Madrid: CSIC.

Alvar, M. (1996): *Manual de dialectología hispánica. El español de España*, Barcelona: Ariel.

Alvar, M. (1996): *Manual de dialectología hispánica. El español de América*, Barcelona: Ariel.

Ariza, M. (1994): *Comentarios de textos dialectales*, Madrid: Arco Libros.

Cano Aguilar, R. (coord.)(2005): *Historia de la lengua española*, Barcelona: Ariel, 2.ª ed. actualizada.

García de Diego, V. (1978): *Dialectología española*, 3.ª ed. corregida y aumentada, Madrid: Ediciones Cultura Hispánica del Centro Iberoamericano de Cooperación.

García Mouton, P. (1994): *Lenguas y dialectos de España*, Madrid: Arco Libros.

Hualde, J. I. (2005): *The Sounds of Spanish*, Cambridge: Cambridge U. P.

Lapesa, R. (1981⁹): *Historia de la lengua española*, Madrid, Gredos, capítulos XV, XVI y XVII.

Lexikon der Romanistischen Linguistik, (1992), vol. VI, 1, ed. G. Holtus, M. Metzeltin, C. Schmitt, Tübingen: Niemeyer.

Lleal, C. (1990): *La formación de las lenguas romances peninsulares*, Barcelona: Barcanova.

Miguel, E. de (dir.) (2006): *Las lenguas españolas: un enfoque filológico*, Madrid: MEC.

Moreno de Alba, J. G. (1988): *El español en América*, México: FCE.

Moreno Fernández, F. (2009): *La lengua española en su geografía*, Madrid: Arco Libros.

Penny, R. (2000): *Variation and change in Spanish*, Cambridge: Cambridge U. P. Traducción: (2004) *Variación y cambio en español*, Madrid: Gredos.

Poch, D. (ed.) (2016): *El español en contacto con las otras lenguas peninsulares*. Madrid / Frankfurt: Iberoamericana Vervuert.

Real Academia Española (2011): *Nueva Gramática de la Lengua Española. Fonética y Fonología*, Madrid: Espasa-Calpe, [DVD adjunto, *Las voces del español. Tiempo y espacio*].

Vaquero Ramírez, M. (1996): *El español de América (I). Pronunciación*, Madrid: Arco Libros.

Vaquero Ramírez, M. (1996): *El español de América (II). Morfosintaxis y léxico*, Madrid: Arco Libros.

Zamora Vicente, A. (1960): *Dialectología española*, Madrid: Gredos.

Materials en línia

ATLAS LINGÜÍSTICOS EN INTERNET

<http://www.geolectos.com/atlas.htm>

CATÁLOGO DE VOCES HISPÁNICAS

http://cvc.cervantes.es/lengua/voces_hispanicas

DIALECTOTECA DEL ESPAÑOL

<http://www.uiowa.edu/~acadtech/dialects>

DICCIONARIOS DE VARIANTES DEL ESPAÑOL

<http://www3.unileon.es/dp/dfh/jmr/dicci/000.html>

VARILEX

<https://lecture.ecc.u-tokyo.ac.jp/~cueda/varilex/>

VOCES Y LETRAS HISPÁNICAS. LOS SONIDOS DEL ESPAÑOL

http://cvc.cervantes.es/lengua/voces_hispanicas/

COSER. Corpus Oral y Sonoro del Español Rural

<http://www.corpusrural.es/descripcion.php>

ATLAS LINGÜÍSTICO DE LA PENÍNSULA IBÉRICA

<http://www.alpi.csic.es/es>